

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Четвъртъкъ. Цѣна-та за единъ годишъ е едно бѣло меджидіе и половина, а за шесть мѣсеца три четвърти отъ бѣло меджидіе; *азъ кайме и въ пощенскы Турскы тимбры (пулове) 60 гроша за годишъ. Спомоществованія-та трѣбва всякога да сж прѣдплатены и да ся испращатъ въ полицѣ, въ групѣ, въ кайме или въ пощенскы тимбры (пулове) Турскы, Нѣмскы, Прускы, Русскы или Францускы, на Редакторъ-тъ у Американъ Ханъ въ Цариградъ. Извѣстія ся вмѣстятъ по 2 гр. на редъ-тъ.*

Година 2.

ЦАРИГРАДЪ, ЧЕТВЪРТЪКЪ 24 НОЕМВРІЙ 1877.

Брой 47.

ИЗВѢСТІЕ.

Извѣстиями на всички-тъ си спомоществователи за прѣзъ 1877, на които не сме могли да испращамы всички-тъ листове по причинѣ на войнѣ-тъ, че ний държимъ неиспратены-тъ листове и ще имъ ги испроводимъ щомъ тѣ ни извѣстятъ че могатъ да ги пріематъ по пощѣ-тъ. Извѣстиямы тоже че Седмична-та и Мѣсечна-та Зорници ще слѣдватъ да ся издаватъ и прѣзъ идущъ-тъ годишъ, и ако бы, по причинѣ на войнѣ-тъ, нѣкои отъ спомоществователи-тъ ни да немогътъ да пріиматъ нѣкои отъ листове-тъ, ний ще ги държимъ тука до кога-то ся поправятъ пощенскы-тъ съобщенія.

СЕДМИЧНА ЗОРНИЦА.

Цѣна-та на «Зорницѣ» ще бѣде сжщѣ-тъ, т. е. едно бѣло меджидіе и половина.

Спомоществованія ся пріиматъ всякога, по трѣбва да ся прѣдплащатъ само до край-тъ на Іуни или до край-тъ на Декемвріи.

Спомоществованія могатъ да ни ся пращатъ въ полицѣ, въ групѣ, въ пощенскы тимбры и въ кайме; по цѣна-та на вѣстникъ-тъ въ кайме и въ Турскы пощенскы тимбры ще бѣде споредъ текущъ-тъ цѣнѣ на кайме-то въ Цариградъ.

Въ мѣста-та дѣто имамы настоятели, цѣна-та за частны лица, които искатъ да имъ ся испраща листъ-тъ въ особнѣхъ вѣрскѣхъ, ще е 5 гроша въ сребро повече за всякой вѣрскѣ. Въ случай, обаче, дѣто 5 или повече листове ся испращатъ въ единъ вѣрскѣ, не ще ся изискватъ 5-тъ гроша въ прибавленіе, ако и да има другъ настоятель въ сжщо-то мѣсто.

Спомоществованія-та въ всякой случай трѣбва да сж прѣдплатены.

Това правило ще ся държи строго.

Всякой, който иска, може да стане настоятель; и който ни събере и испрати десетъ или повече спомоществованія, има право да задържа за себе си единъ десетъ часть.

Освѣтъ десятъ-тъ, ний ще испращамы по единъ особенъ листъ на всякой настоятель, който ни испрати повече отъ 10 спомоществованія, по два на всякой който ни испрати повече отъ 25, по три на всякой който ни испрати повече отъ 50, и по четири на всякой който ни испрати повече отъ 100 спомоществованія.

За да знаемъ колко листове да печнемъ да печатимъ прѣзъ идущъ-тъ годишъ, ний молимъ всякого одного отъ настоятели-тъ си да ни яви най-късно до Рождество Христово, около по колко листове той ще иска.

Писма за Зорницѣ трѣбва да ся ис-

пращатъ до Редакціѣ-тъ въ Американъ-Ханъ, и въ всякой случай трѣбва да сж прѣдплатены, защото другояче тѣ не ще ся пріиматъ.

МѢСЕЧНА ЗОРНИЦА.

Мѣсечна-та Зорница, която е едно періодическо списаніе назначено особно за млади-тъ, ще слѣдва да ся издава и прѣзъ идущъ-тъ годишъ. Цѣна-та ѣ за единъ годишъ ще е 5 гроша чисты пары, т. е. една четвърта отъ бѣло меджидіе. Горѣспоменати-тъ законн за Седмичнѣ-тъ Зорницѣ ся отнасятъ и за Мѣсечнѣ-тъ.

Слѣдъ първы-тъ два броя не ще ся пращатъ никакви листове на никого отъ когото не сж ся пріели спомоществованія-та напѣло, най-малко за шесть мѣсецы; нито ще ся пращатъ нѣкому повече листове отъ за колкото той е прѣдплатилъ.

Никакви другы тимбры (пулове) освѣтъ пощенскы не ся пріиматъ.

«КАКТО СИ ПОВѢРОВАЛЪ, НЕКА ТИ БѢДЕ.»

Мат. 8; 13.

(Продълженіе отъ 46-ый брой).

Въ минхлий-тъ си членъ върху този прѣдмѣтъ поговорихмы за богатство-то на вѣрны-тъ състояще въ расположеніе-то което вѣра-та произвожда въ тѣхъ. Въ онзи членъ показахмы че вѣрнитѣ сж богати защото тѣ притяжаватъ въ души-тъ си онова което има сжщностъ. Това, обаче, не е само-то богатство на онѣзи които иматъ живѣ вѣрѣ въ Господа Исуса Христа; тѣ сж богати не само по расположе-ніе-то си, но и по *наслѣдіе-то си*. Сега ще кажемъ нѣколко думы върху този прѣдмѣтъ.

1. *Человѣкъ чрѣзъ вѣрѣ може да придобие всичко което му е потребно.* Человѣкъ който има живѣ вѣрѣ не може да не ся моли постоянно на Бога, а молитва-та на вѣрны-тъ има голѣмъ силѣ прѣдъ Оногова, който държи всичко въ рѣцѣ-тъ си. Можемъ навѣрно да кажемъ че никоя молитва, която ся приноси съ дѣтинскѣ вѣрѣ въ Бога, не остава безъ отговоръ, ако онова щото ся проси е по-Божіѣ-тъ волѣ. Истинна е че тя може да не ся отговори споредъ *както молителъ-тъ бы желалъ*, но безъ друго ще ся отговори споредъ *както безкрайна-та мѣдрость на благый-тъ Небесенъ Отецъ намѣри за най-полезно.* Господъ нашъ Исусъ Христосъ самъ каза: «Просѣте и ще ви ся даде; търсѣте и ще намѣрите; хлопайте и ще ви ся отвори. Защото всѣкой който проси пріима, и който търси намира, и който хлопа, ще му ся отвори.» Това е едно отъ много-то обѣщанія Божіи че той ще отговаря на молитвы-тъ на о-

нѣзи които ся молятъ усърдно съ живѣ вѣрѣ. Споредъ тѣзи драгоценны обѣщанія на Бога, който никогда не е обѣщавалъ едно нѣщо безъ да е можалъ да го испълни, искренный-тъ Христіанинъ може да придобие, чрѣзъ молитвѣ, *всѣхъ истиннѣхъ нуждностъ*. Чрѣзъ вѣрѣ-тъ той може да има достѣпъ до богаты-тъ съкровища на небесный-тъ Отецъ, и да черпи отъ тамъ всичко щото му е нужно. Той е, тѣй да кажемъ, осигорилъ притяжанія-та си въ Божіе-то съкровище, отъ дѣто той може да си изважда споредъ нужды-тъ си; и неговы-тъ осигорены имущества въ онова съкровище никогда нѣма да ся свършатъ. Може ли нѣкой да има по-голѣмо богатство отъ това? Истина е че той, може бы, ще има на всѣко вѣрме само онова което му е нужно за вѣрме-то, по това е доволно. Когато единъ человекъ има всичко което наистинѣ му е нужно, и когато той има притяжанія осигорены въ богаты съкровища отъ дѣто той може на всѣко вѣрме да вади нѣща споредъ истинны-тъ си нужды, тогава той може да ся брой много богатъ. Никой не е толковъ богатъ колкото онзи който смиренно уповава на Бога за всичко отъ което ся нуждае. И тѣй видимъ че жива-та вѣра обогатява человекѣ, защото му показва ключъ-тъ който му отвара богаты-тъ съкровища на Оногова който управлява свѣтъ-тъ.

2. Вѣра-та обогатява искренны-тъ Христіаны *съ небесно и вѣчно богатство*. Апостолъ-тъ казва: «Вѣра-та е осжществованіе на онѣзи нѣща за които ся надѣемъ.» На естественный-тъ человекъ бѣдѣщій-тъ животъ е тъменъ и неизвѣстенъ. Той не обыча да размышлява за него, защото той не може да проникне мрачность-тъ която е прѣдъ него. Но вѣра-та прави мрачно-то ясно; онова което бѣ неизвѣстно и мрачно на естественный-тъ человекъ, става извѣстно и ясно на духовный-тъ, който постоянно гледа на Бога и Господа Исуса Христа. Небесно-то жилище е *сжщностно* нѣщо на вѣрный-тъ. Богатство-то на естественный-тъ человекъ е приврѣменно, но богатство-то на духовный-тъ е вѣчно. Христіанинъ-тъ има едно «наслѣдіе петлѣнно, неоскъряемо и неповѣхнуваемо, съхранено на небеса» за него. Той е увѣренъ че никои разбойници не ще могатъ да открадѣтъ това му славно наслѣдіе, нито червѣе ще могатъ да го повреждатъ, защото то е въ рѣцѣ-тъ на Онзи който види и владѣе всичкѣ вселеннѣхъ. Всичкы-тъ земны богатства не сж достойны даже да ся сравнятъ съ това небесно наслѣдіе. Свѣтскый-тъ человекъ ся наслаждава съ онова което ще трая прѣзъ малко години, а духовный-тъ — вѣрный-тъ — ся радва съ онова което ще трая за

прѣзъ вѣчность-тъ; свѣтскый-тъ человекъ най-дълго подиръ 100 години ще изгуби всичко щото е натрупалъ на земѣ-тъ, а вѣрный-тъ, пакъ най-късно подиръ 100 години, ще наслѣди небесны-тъ жилища, въ които владѣе вѣчна правда и любовь. Сега, кой е наистинѣ богатъ? Ний не обезцѣняваме свѣтскы-тъ богатства и сладости. Благый-тъ ни Създателъ е приготвилъ тѣзи нѣща за да ги употребляваме и да ся наслаждаваме съ тѣхъ, като въ сжщо-то вѣрме Го хвалимъ за всичкы-тъ му благодѣи. Казваме, обаче, че богатство-то на свѣтскый-тъ человекъ, който не ся е прѣдалъ на Бога, не е достойно да ся сравни съ богатство-то на онзи който има живѣ вѣрѣ въ Исуса Христа.

Читателю, не трѣбва ли да ся стараемъ да придобиемъ небесно-то съкровище? Не трѣбва ли да размышляваме върху думы-тъ Господни: «Как-то си повѣрувалъ, нека ти бѣде,» и да ся стараемъ да имамы по-силнѣ вѣрѣ за да можемъ да придобиемъ и по-голѣмы богатства? Искренный-тъ Христіанинъ има голѣмѣ причинѣ да ся радва и да хвали Бога, защото той има осигорены на небеса драгоценны и вѣчны съкровища, които той ще наслѣди подиръ малко години.

Има человекѣ, които сж толкова пълни съ божественнѣхъ благодѣи, щото навредъ дѣто ся явяватъ тѣ носятъ съ себе си благословеніе. Въ най-просты-тъ думы на такыва человекѣ ся забѣлѣжава единъ чудеснѣхъ силѣ, който сжживява и стоплява сѣрдца-та и на най-нечувствителны-тъ. Тѣхны-тъ лица сж свѣтлы, тѣхны-тъ молитвы просты но богодѣхновенны, и тѣхны-тъ души дѣхатъ священно благоуханіе. Ако потърсите причины-тъ на всичко това, вый ще намѣрите че такыва человекѣ прѣбываватъ съ Исуса, че тѣ сж искренни угодици Божіи, и че нищо не вършатъ и нищо не прѣдпріематъ безъ да просятъ мѣдрость отъ Св. Духа.

Както пчелы-тъ берѣтъ медъ отъ горчнвы-тъ трѣвы, тѣй сжщо и умнитѣ человекѣ умѣютъ да извлечатъ ползѣ и назиданіе и отъ най-печалны-тъ уроцы.

Казватъ че отъ кога-то Русси-тъ прѣминѣхъ Прутъ, 60,000 тѣла отъ Новыи-тъ Завѣтъ или отъ другы части на Св. Писаніе сж ся испродали на Рускы-тъ войнны.

Израиляны-тъ ся освободихъ отъ жестоко-то вѣковно робство само въ единъ ноцъ.

КАКЪ ДА ПРАВИМЪ НЕДЪЛНИЙ- ТЪ ДЕНЬ ПРИЯТЕНЪ ЗА МАЛКЫ ДЪЦА.

Този въпросъ ся разисква почти въ всѣкой домъ дѣто Недѣлний-тъ день ся държи свято. Ний говоримъ че Недѣля-та е день за почивка; но колко майки едвамъ могатъ да си отпочиватъ въ този святъ день по причини на немирны-тъ си дѣца! Колко пакти смы чували майки да казватъ: Недѣля-та е за насъ най-тигостенъ день въ седмицѣ-тъ. Тогава дѣца-та сѣ по-безпокойны и по-немирны отъ другъ пактъ, тогава тѣ правятъ по-голѣмъ шумъ и по-голѣмы пакости. По чудно ли е че това е тъй? Дѣца-та си играйтъ прѣзъ другы-тъ дни на седмицѣ-тъ вѣтъ отъ къщи, дѣто могатъ да выкатъ, да търчатъ и да скачатъ безъ да додѣватъ нѣкому, но въ Недѣленъ день тѣ ся оставятъ у дома си. Тѣ не могатъ да излѣзятъ по ливады-тъ и по улицы-тъ съ дѣлничны-тъ си другари, и за това като не могатъ да ся въздержатъ тѣ бѣснѣятъ въ къщи и мыслятъ само за пакости. Сега, какво да ся прави? «О» отговори единъ, «нека си играйтъ дѣца-тъ; дѣца-та сѣ дѣца. Когато порастахъ, тѣ ся научатъ да ся обхождатъ благоприлично.» Но пословица-та казва че «както ся прѣкриви фиданка-та, тъй порастнува и дърво-то.» Това сѣще казвамы и за дѣте-то. Онова дѣте което ся научи отъ малко да пази Божий-тъ день святъ, порастнува благоговѣйно и обыча този день. Въ Св. Писаніе има особенны заповѣди които ни заповѣдатъ да прѣминуваме Недѣлний-тъ день свято, и за това не трѣбва да го прѣнебръгваме въ вѣс-пытаніе-то на чада-та си. Не е обаче лесно нѣщо да направимъ Недѣлѣ-тъ пріятенъ за дѣца-та; това изисква голѣмо търпѣніе и постоянство отъ родители-тъ.

Ний можемъ, наистинѣ, да държимъ дѣца-та си у дома слѣдъ като ся свѣрши церковнѣ-тъ службѣ, и ако тѣ сѣ по-голѣмки да ги задѣжавамы да прочитатъ духовны и поучителны книжки. Но по този начинъ ний щѣхмы да ги принудимъ да ненавиждатъ Недѣлѣ-тъ, да ся научуватъ кога тя приближава а да ся радватъ кога вече прѣмине; това, обаче, не ще бѣде по-угодно Богу отъ дѣтиски-тъ игры.

«Но какво да правимъ,» може да попитатъ нѣкои «за да пазимъ дѣца-та си мирны и въ сѣщо-то врѣме веселы?»

Най-напрѣдъ, научѣте ги да гледатъ на Недѣлѣ-тъ като на най-добрий-тъ день въ седмицѣ-тъ. Когато дойде сѣбота нека и дѣца-та ви да помагатъ да очистите къщѣ-тъ и дворѣ-тъ. Освѣтъ това, кѣпѣте дѣца-та си, прѣобличайте ги и пригответе наедно съ тѣхъ прѣмѣнѣ-тъ имъ за утрѣнний-тъ день, и гледайте всячески да имъ напомняте че приближава *благый-тъ день*.

Когато дѣца-та сѣ твърдѣ малки и не могатъ да четятъ, не възбранавайте имъ да играйтъ, поразмѣнувайте, ако е възможно, игры-тъ имъ. Избирайте особенно такыва *михи* игры които сѣ угодны на вашы-тъ дѣца, защото дѣца-та въобще не обычатъ всякакви игры. Като отрастатъ по този начинъ, малки-тъ ще поченѣтъ да правятъ различкѣ между Недѣлний-тъ день и дѣлничны-тъ дни и малко по малко ще напустѣхъ игры-тъ и ще ги замѣстятъ съ книги-тъ си.

Трѣбва да намѣрите благоврѣміе и за пѣяніе; нека всички, даже и най-малки-тъ, да участвуватъ въ пѣснѣ-тъ. Малка-та Марійка или Иванчо ще ся радва да пѣе: «Дано да бѣдѣ ангелъ», или «Менѣ обыча Исусъ»; не вреди ако тѣ събѣрватъ гласъ-тъ малко; тѣ скоро ще навикнѣтъ и това ще ги поразвеселява.

На по-голѣмы-тъ дѣца, които знайтъ да четятъ, избирайте такыва приказки отъ Библиѣ-тъ които може да привлѣчатъ вниманіе-то имъ. Ако ся занимавате съ Св. Писаніе за да търсите такыва занимателны приказки, вый ще ползуйте и себе си, защото може да намѣрите много утѣшительны думы, които ще ви послужатъ прѣзъ седмицѣ-тъ.

Насърдавайте дѣца-та да научаватъ *поне* по единъ стихъ отъ Библиѣ-тъ въ недѣлѣ-тъ. На малки-тъ давайте малки стихове. И ако и вый ги научите заедно съ дѣца-та си, вый по-лесно ще насърдавате и тѣхъ.

Най-послѣ, и баща-та и майка-та трѣбва да ся подвизаватъ съ веселость и търпѣніе да правятъ Недѣлний-тъ день радостенъ и честитъ, и да вършатъ това не съ своѣ-тъ си силѣ, но съ силѣ-тъ на Господа нашего Исуса Христа, който благослови малки-тъ дѣца.

Една Майка.

ВЛИЯНИЕ-ТО НА ХРИСТИАНСТВО-ТО.

Христіанство-то смекчава безчеловѣчно-то жестокосердіе, обуздава страсти-тъ, осажда самоубійство-то, унищожава проклято-то чадоубійство, и прогонва постидны-тъ нечистоты на идолопоклонство-то. Едва ли има общество въ което Христіанство-то да е прикижло и да не е искоренило нѣкои отъ безчисленны-тъ му злины. Христіанство-то избави борцы-тъ въ Римскы-тъ амфитеатры; то е освобождавало поробѣны-тъ; покровителствувало е плѣнены-тъ; грижело ся е и грижи ся за слабы-тъ, за болны-тъ, за ранены-тъ, за вдовицы-тъ, за сирачета-та; то е повишило и повишава жены-тъ въ обществѣ-то. Улучшительно-то влияние на Христіанство-то ся усѣща въ всички-тъ класове на чловѣчески-тъ общества. Чрѣзъ влияние-то на Христіанство-то, сиромашія-та вмѣсто да е проклетіе е сѣщинско благословеніе, а трудъ-тъ е най-благородна-та часть на животъ-тъ. Женѣдба-та, която едно врѣме е была почти цѣло робство, днесъ е най-священна-та връзка между двѣ влюбены създания. Христіанство-то изисква чистъ животъ, свободенъ отъ заблужденія и суевѣрія, и придруженъ отъ най-възвишены-тъ добродѣтели. То учи чловѣцы-тъ да обычатъ единъ другыго; да обычатъ не само роднины-тъ си, сѣнародницы-тъ си, едновѣрцы-тъ си, но и всички-тъ чловѣцы, на което племе и на който вѣрѣ и да принадлежатъ. Да кажемъ на кратко, Христіанство-то учи чловѣцы-тъ че тѣ сѣ братія и че трѣбва да ся обычатъ като братія. На всѣдѣ дѣто то е повліяло, то е вселило небесенъ миръ.

За да ся пазѣ чистота по Лондонскы-тъ улицы, Правителство-то наема 14,000 чловѣцы, 6,000 коніе и 2,400 кола. Надзиратель-тъ на тѣзи службѣ получва единъ годишнѣ заплатѣ отъ 5,000 ан. лиры.

ДОМАШНА ЧИСТОТА.

Богатство не е необходимо за да има чистота у домѣ-тъ. Има много богаты къщы, въ които владѣе голѣма нечистота отъ стѣлѣж-тъ до таванъ-тъ; тамъ нѣма нищо чисто, нищо привлѣкательно, нищо което показва уреденъ и честитъ домъ. На другѣ-тъ странѣ, има сиромашки и прости домове и колибы, които сѣ чисти, омыти, добрѣ наредени извѣтрѣ и извѣтъ и доста привлѣкательни. Това е защото въ тѣзи колибы или прости домове има добры и уредины домакыни, работны и мѣдры къщовницы. По както за да бѣде къща-та добрѣ уредена и привлѣкательна трѣбва да има добра и мѣдра домакыня, тъй сѣщо и за да бѣде градина-та, дворѣ-тъ и всичко около къщѣ-тъ чисто и привлѣкательно, трѣбва да има добрѣ и мѣдрѣ домакыни. За да бѣде домъ-тъ честитъ, тѣзи двѣ условія трѣбва да сѣ заедно.

Плетъ-тъ или зидъ-тъ на дворѣ-тъ трѣбва да е чистъ и поправенъ, ако той може да не е скѣпъ и красенъ. Дѣски, обрачи, качета и ковчези не быва да ся трѣкалятъ и да стоятъ по дворѣ-тъ. Градина-та около къщѣ-тъ трѣбва да е чиста, и пакеты-тъ ѿ добрѣ направены и ако е възможно посыпаны съ пѣськъ или дребны камичета тъй щото да не става по тѣхъ калъ. Врата-та както на къщѣ-тъ тъй и на дворѣ-тъ и на градинѣ-тъ никога не быва да стоятъ откачени и да ся трѣкалятъ по земѣ-тъ. Курникъ-тъ на кокошкы-тъ, кочегъ-тъ на свиніе-тъ и жилище-то на другы-тъ животны трѣбва да сѣ отдѣлени отъ къщный-тъ дворѣ, или ако това не може, нека поне да имъ ся отдѣли едно мѣсто тъй, щото тѣзи животны да не ходятъ изъ дворѣ-тъ на къщѣ-тъ. Колко отвратительно нѣщо е, като отидешъ нѣкъдѣ на гостиѣ, да тя посрѣщнѣтъ свиніе, кокошкы и пр., и по нѣкога да не можешъ да влѣзешъ въ къщи отъ тѣхъ! Такыва нѣща ставатъ отъ небрѣженіе-то и отъ неразсѣдливость-тъ на домакыни-тъ и на домакыниѣ-тъ.

Нека никой да не забравѣ че единъ отъ първы-тъ знакове на образованность-тъ е *чистота-та* и *уредность-та*.

АНГЛИЙСКА-ТА ВОЙНА СЪ КАФРЫ-ТЪ ВЪ ЮЖНЪ АФРИКЪ.

Ний извѣстѣхмы въ по-прѣдшій-тъ брой на вѣстникъ-тъ си че Английскы-тъ поселенія въ Южнѣ Африкѣ бѣхъ ся заловили на единъ бой съ Кафрскы-тъ племена на Трансваалѣ, или Транскы. За тѣзи работѣ единъ Английскы вѣстникъ дава слѣдующы-тъ исторически подробности:

Прѣди двадесетъ години ний ся заловихмы въ единъ войнѣ съ единъ независимъ главатаръ на име Крели, начальникъ на Галеки-тъ или Кафры-тъ, които ся подпомагахъ отъ другы-тъ околны племена. Кафры-тъ, за да си оздравятъ побѣдѣ-тъ, истребихъвсичкий-тъ си добытъкъ, защото една магесница бѣше ги посвѣтувала че ако принесхътъ тѣзи жертва, хероническы-тъ имъ прадѣды ще възстанѣтъ изъ земѣ-тъ, и че бѣли-тъ (Англичани-тъ) ще ся прогонатъ. Когато Кафры-тъ ся разбихъ, тѣ измрѣхъ отъ гладъ. Твърдѣ малцина отъ Галеки-тъ прѣжи-вѣхъ тѣзи бѣдѣ, и на Крели ся поз-

воли да занимае съ бѣдственны-тъ останки отъ свое-то племе само една часть отъ обезлюдено-то си отечество, а въ останѣли-тъ части ся намѣстѣхъ нѣбогашни-тъ робіе на Галеки-ты, Фингы-тъ, което значи «кучетата.» Това нѣкога подвластно племе процвѣтъ въ ново-то си поселеніе, и ся сдобы съ много овце и волове, направи си училища и церкви, прѣдаде ся на мирны-тъ искусства съ доста похваленъ успѣхъ. Но въ теченіе-то на врѣме-то и Галеки-тъ ся обогатихъ и умножихъ, и, ако и да ся надзиравахъ отъ единъ Англичанинъ, и бѣхъ толкова напрѣдѣли въ образованіе-то щото имахъ Христіанскы проповѣдницы помежду си, тѣ ся прѣпѣлвахъ отъ завистъ и негодованіе като виждахъ Фингы-тъ да ся наслаждаватъ съ плодове-тъ на Галекскѣ-тъ земѣ. Прѣди нѣколко седмицы една крамола ся породила на единъ свадбѣ между чловѣцы отъ двѣ-тъ племена. Сжрѣ Бартлѣ Фрерѣ, управитель-тъ на Английскы-тъ поселенія въ Южнѣ Африкѣ, като чулъ за това, пратила да имъ кажѣтъ че не трѣбва вече да ся каратъ, и обявилъ че той ще испита работѣ-тъ по-добрѣ и ще накаже виноваты-тъ. Той поканилъ Крели да отиде да го види и да му помогне въ тѣзи работѣ. Но Крели не отишѣлъ, и казалъ че той не можѣлъ да прѣдвари хора-та си да не нападатъ на Фингы-тъ, защото нѣмѣлъ власть надъ млади-тъ си момцы. Скоро станѣло явно че млади-тъ Галеки сѣ рѣшени да ся бѣятъ, и че тѣ не ще прѣстанѣтъ да нападатъ на Фингы-тъ само защото тѣ сѣ подъ Английско покровителство. Галеки-тъ не пратили Английскы-тъ надзиратель и Христіанскы-тъ проповѣдници вѣтъ отъ отечество-то си, и тогава почнахъ наистинѣ възстаніе-то. Това показва че тѣ сѣ желали да прѣпорѣчатъ себе си не като дивацы, но въ сѣщото врѣме то показва че тѣхно-то възстаніе е было скроено прѣди да избухне. Тѣ прѣдпочетохъ да ся бѣятъ съ Англичаны-тъ, нежели да прѣстанѣтъ да не задѣватъ Фингы-тъ.

Тѣ почнахъ военны-тъ дѣйствія съ голѣмъ смѣлость и дѣятельность. Войска-та имъ състоише отъ около 12,000 души, и само въ нѣколко дня тѣ извадихъ на поле-то 3,000 юнацы. Тѣ не можехъ да стоятъ срѣщо Английскы-тъ топове и оръжія, но тѣ ся облѣгахъ на множество-то си и ся надѣвахъ че ще могатъ да обыколятъ малкѣ-тъ Английскѣ силѣ които можеше да ся проводи противъ тѣхъ. Освѣтъ това, тѣ ся надѣвахъ че Фингы-тъ не щѣхъ да ся осмѣлятъ да ся бѣятъ противъ тѣхъ. Но Фингы-тъ сѣ бихъ добрѣ, и Английскы-тъ близостѣны стражари зехъ нужды-тъ мѣрѣ за да осуятъ покушенія-та на неприятельско-то племе.

Послѣдни-тъ извѣстія показватъ че Галеки-тъ сѣ съвсѣмъ разбити и че тѣхна-та земя ся е прибавила на Английскы-тъ владѣнія.

Попытали едно момче, което было прочело евангеліа-та на Матѣея и Марка, дали то бѣ прочитало нѣкога нѣщо за Исуса Христа. То отговорило. «Не, азъ съмъ стигнѣлъ до Лука.» Това показва съ какво вниманіе нѣкои четѣтъ слово-то Божіе.

Не бой ся и прави всичко което длѣжность-та ти повѣлява.

ОБРАЗОВАНИЕ-ТО ВЪ ГЕРМАНИИ.

1.

(Въ нѣкои отъ минжлы-тѣ си брое-ве дадохмы кратко изложение за образование-то въ Русіи; сега искамы да поговоримъ въ нѣколко броя върху образование-то въ Германіи. Членове-тѣ ни ще бждѣтъ извлѣчени отъ сж-що-то Американско списаніе).

Днешна-та Германска Имперіи сѣ-стои отъ 26 държавици, и обема едно пространство земѣхъ отъ 208,745 четвъртити мили сѣ едно населеніе отъ около 42,758,000 души. Народъ-тѣ въ Германіи е единъ отъ първостепенны-тѣ народы по образованность-тѣ. До това си високо положеніе въ образование-то той сѣ е въздигналъ отъ едно доста низко положеніе, и по-вече отъ хылядо години сж были по-тѣбны за това дѣло. Германскы-тѣ племена, които едно врѣме населявахъ онѣзи области и живѣхъ почти въ ди-во сѣстояніе, едно подиръ друго сѣ об-бръхъхъ къмъ Христіанскъ-тѣ вѣржъ отъ 6-ий до 9-ий вѣкъ; отъ тѣхъ Саксонци-тѣ най-послѣ пригѣрхъхъ тѣзи новж вѣржъ. Задъ рѣкъ-тѣ Елбж, о-бласть-та сѣ населяваше отъ Славян-скы плѣмена които не приехъ Христіан-ство-то до прѣди 10-ый вѣкъ, а нѣкой даже дори до начало-то на 15-ый вѣкъ. Тѣзи Славянскы племена днесъ сж сѣ-вършени Германци.

Карлъ Великий бѣ първий-тѣ кой-то почнѣ да сѣ стараетъ за образование-то на народъ-тѣ въ Германіи. Ако и да не бѣше сѣ училъ много въ дѣтнство-то си, този силентъ владѣтель показа голѣмъ ревность къмъ наукъ-тѣ и сѣ стараете за основаване-то на училища и за образование-то на народъ-тѣ по цѣлж-тѣ неговж Имперіи. Той о-станж вѣренъ на тѣзи си усърдны старанія дори до смърть-тѣ си, 814 п. Хр. Той основа първо-то училище въ Имперіи-тѣ си, което наименува *Школа Палатина*, или Палатно училище, назначено особно за въспита-ніе-то на дѣца-ти отъ царскж-тѣ фамиліи, отъ които владѣтель-тѣ самъ имаше 14. Този владѣтель не сѣ сра-муваше да сѣ учи самъ и да припечел-ва онова което бѣ изгубилъ въ мла-достъ-тѣ си. Той сѣ стараете за въ-вожданіе-то и на изящны-тѣ искуства, и призва отъ вѣнж даровиты мжжѣ да отидѣтъ да живѣхъ въ държавж-тѣ му близо до царскж-тѣ палатъ. Той основа и другы училища подобны на Школа Палатинж въ които сѣ прѣпо-давахъ, грамматика, числителница, ге-ометрія, астрономія, музика и рито-рика. Освѣнъ тѣзи имаше другы по-долни училища въ които сѣ прѣпода-вахъ само прочитъ, краснописаніе, числителница, грамматика и пѣніе. Наскоро подиръ това мірскы-тѣ учи-лища сѣ отдѣлихъ отъ духовны-тѣ, ако владѣтель-тѣ самъ и да не искаше да прави разлижъ въ образование-то на міряны-тѣ и на духовенство-то. Въ духовны-тѣ училища, които сѣ нарича-хъ мѣнастирскы, владѣше най-сухж формалность. Най-главно-то отъ тѣзи заведенія бѣше онова основано въ Фулдж на 813 отъ Игуменъ Рабаниса; то и днесъ сжществуетъ като гимназіи. По понеже тѣзи училища постепен-но падахъ подъ вліяніе-то на калуге-ры-тѣ, образование-то въ тѣхъ става-ше постепенно сухо и незначително. Гражданскы-тѣ власти въ нѣкои мѣста сѣ помжчихъ да основжтъ мірскы выс-шы училища, но испърво тѣ посрѣщ-

нжхъ голѣмы прѣпятствія отъ духо-венство-то което притязаваше че само то има право да основава и да надзи-рава высшы училища. Чрѣзъ старанія и постоянство, обаче, нѣкои градове сполучихъ да основжтъ поне срѣдни училища независимы отъ исключител-но-то надзорство на духовенство-то. Нѣкои отъ главны-тѣ тѣзи *Латинскы градскы училища* бѣхъ Бреславскы-тѣ (у Силезіи), основаны на 1267 и 1293, които и сега цвѣтятъ като гим-назіи. Прѣдмѣти-тѣ които сѣ прѣпо-давахъ въ тѣзи заведенія бѣхъ Латин-скый, риторика, логика, философія и пѣніе. Отъ това е явно че тѣзи Ла-тинскы градскы училища, както мѣ-настирскы-тѣ, бѣхъ подъ вліяніе-то на духовенство-то и прѣдмѣти-тѣ що-то сѣ прѣподавахъ въ тѣхъ служехъ особно на църковны цѣли. Ученіе-то което сѣ придобываше въ тѣзи заве-денія бѣше сухо и нѣмаше никаквы практическы приложенія въ художе-ства-та. Тѣзи заведенія бѣхъ, въ точ-нж-тѣ смыслъ на думж-тѣ, мѣнастир-скы училища.

ГЛАДЪ-ТѢ ВЪ ИНДИИ.

Слѣдующе-то заемамы отъ единъ Американскы вѣстникъ :

Индія, както знахъ читатели-тѣ ни, е подъ управленіе-то на Англіи. Прѣзъ минжлы-тѣ Мартъ и Априлій, една голѣма часть отъ жители-тѣ на онѣзи странж сж поддържали животъ-тѣ си повечето сѣ плѣвж, буряпж, су-хж лозенж шумж и сѣ барабой. Мно-го хыляды отъ онѣзи злощастници, като не можали да намѣрятъ даже най-долнж-тѣ хранж, сѣ който обыкно-венно сѣ хранятъ скотове-тѣ, умирали отъ най-ужасентъ гладъ. Повечето отъ добытцы-тѣ сж сѣ испродали. Покж-щнины и земледѣлческы орѣдїи сж сѣ продавали въобще по за единъ десетж часть отъ обыкновеннж-тѣ имъ цѣнж, и често даже за по-долу. Даже жены и дѣца сж сѣ продавали; продавачи-тѣ имъ сѣ извнцывали че ако ги не про-дадѣтъ тѣ ще измрѣтъ отъ гладъ, а тѣй може бы да сѣ избави, или поне да сѣ продѣжи, животъ-тѣ и на едны-тѣ и на другы-тѣ. Мнозина оставили домове-тѣ си и отишли по околны-тѣ страны да просятъ, но много отъ тѣхъ погынѣли по пѣтища-та. Много отъ села-та почти сж обезлюдены, и кж-щцы-тѣ порутены. Мнозина порутвали кжщцы-тѣ си за да продаватъ дървета-та имъ. «Знахъ челоѣцы,» казва е-динъ очевидецъ, «които катурихъ кж-щцы-тѣ си и откарахъ греды-тѣ имъ сѣ ржчны кола на едно растояніе отъ тридесетъ мили сѣ мысль да купятъ най-долнж хранж, която да имъ сти-гне за по пѣть-тѣ. Мнозина, въ без-надеждно отчаяніе, чакатъ смърть-тѣ да дойде и да тури край на мжкы-тѣ имъ. Нѣкои сѣ извършихъ и самоубій-ство. Нищо не ми е было по-жално отъ колкото когато слушахъ думы-тѣ имъ които често изговаряхъ въ при-знательность-тѣ си за малкж-тѣ по-мощницж, която имъ сѣ даваше: «Бла-годарѣ ви! благодарѣ ви! Това ще попродажи животъ-тѣ ми повечко.» Надежда-та за сѣвършенно избавленіе отъ тѣзи ужасны страданія е сѣвѣилъ далечъ отъ тѣхъ.»

Старанія-та на мѣстно-то прави-тельство за облекченіе-то на страда-щы-тѣ сж твърдѣ злоумышленны. По-

нѣкѣдѣ мѣстни-тѣ управители сѣ ма-чатъ да укрывѣтъ работы-тѣ, и даже сѣ трудятъ да наложатъ данѣкъ на о-нѣзи които умирахъ отъ гладъ.

ПОЛИТИЧЕСКЫ НОВИНЫ.

ГЕРМАНИЯ И ФРАНЦИЯ.

Слѣдующе-то извлѣчамъ отъ *Палъ-Малъ Газетъ* :

Всѣкому е извѣстно че Германско-то Правительство най-много сѣ интересува въ политическж-тѣ борбж която сега вѣрлува въ Франціи. Тѣй сжщо е извѣстно че Князь Бисмаркъ усърдно желаетъ несполукж-тѣ на Консерватисты-тѣ. Отъ врѣме на врѣме, въ критическы врѣмена, Германскы-тѣ официални вѣстници ясно обявляватъ че ако Френци-тѣ искатъ миръ тѣ трѣбва да прѣдпочетѣтъ да живѣхъ по политиче-скы-тѣ начала на Г. Гамбета. Каква е тѣ-зи работж? Естествено Германскый-тѣ Императоръ не е покровитель на Радикал-цы-тѣ; неговый-тѣ Първъ Министръ не мо-же да сѣчувствува сѣ внезапны-тѣ прѣ-враты които изведнѣжъ промѣняватъ сж-ществующий-тѣ редъ на едикъ държавж; защото ако има въ свѣтъ-тѣ нѣкой градъ въ който вспалителны-тѣ стихіи на соци-ализмъ-тѣ да сж по-опасны отъ другѣдѣ-този градъ е Берлинъ.

Особны причины сжществуватъ, види-ся, за дѣто въ Германскы-тѣ официалны-кжгове желажтъ да сѣ съборятъ Консер-ватисты-тѣ въ Франціи, и тѣхно-то пра-вленіе да сѣ замѣсти отъ другы може бы смутителны за народъ-тѣ начала. Гер-манско-то Правительство притязавъ че Консерватисты-тѣ сж орѣдїи на прѣхла-сикъ-тѣ Папскы защитницы; че Папство-то е закльтъ врагъ на Германіи, и че то не бива да сѣ подпомага отъ никого, ако е възможно. За нищо друго сѣ не чува о-свѣнъ за отчаяны-тѣ ухыщренія на лезу-иты-тѣ. Това, обаче, е прѣувеличено. Ный-смы расположени да кажемъ че придържи-цы-тѣ на Папскж-тѣ власть нѣматъ такова вліяніе надъ вѣнжж-тѣ политикж на Фран-ціи както сѣ мысли. Вѣнжъ отъ Германіи, нѣкой безпрѣдразсѣдѣнъ челоѣкъ не вѣрва че Папство-то е доста силно за да подигне Франціи противъ Германіи, подъ каквото и да было правленіе. Послѣдны-тѣ избори показватъ доста ясно противо-ду-ховно-то настроеніе на Франціи, до кой-степенъ Френскый-тѣ народъ негодува про-тивъ вліяніе-то на духовенство-то върху вѣнжжж-тѣ политикж на Държавж-тѣ. Френци-тѣ помнятъ твърдѣ добрѣ бѣдствен-нж-тѣ войнж на 1870, която сѣ ускори-най вече отъ духовны-тѣ. Ный мыслимъ че трѣбва да има другы причины дѣто Князь Бисмаркъ желаетъ да види правленіе-то на Радикалцы-тѣ да вѣстѣржествува сега въ Франціи, и ный сѣ изяснявамы това така: Ако едно Републиканско правленіе замѣсти Маршалово-то, то ще стане или по мирентъ начинъ или другояче. Ако промѣненіе-то не стане по мирентъ начинъ, Франція ще загуби щогодѣ и отъ благодѣйствіе-то си и отъ тяжесть-тѣ си въ Европейскы-тѣ работы. Но ако то стане по мирентъ начинъ, тогажъ Франція може да сѣ управлява или отъ по-умѣренны-тѣ и по-мждрж-тѣ Ре-публиканцы или отъ неумѣренны-тѣ и буй-ны-тѣ. Ако управленіе-то влѣзе въ рѣцѣ-тѣ на послѣдны-тѣ, вѣроятно то ще про-изведе смущеніе въ Държавж-тѣ, отъ кое-то ще сѣ възползува Германія. Но ако у-правленіе-то влѣзе въ рѣцѣ-тѣ на по-умѣ-ренны-тѣ, което е по-вѣроятно, тогава навѣрно политика-та на тѣзи партіи-жъ ще клони къмъ заякченіе-то на пріятельскы-тѣ сношенія съ Германско-то Правительство; и това наистинж е най-мждрж-тѣ политикж за Франціи.

ВОЙНА-ТА ВЪ АРМЕНИИ.

Минжлж-тѣ седмицж *А. Хералдъ* обна-родова нѣкои писма отъ дописникъ-тѣ си сѣ Мухтаръ пашовж-тѣ войскж. Въ еднѣ отъ тѣхъ сѣ расправя за голѣмж-тѣ биткж при Деве-буюну, и за това ный го обна-родовамы сѣ малкы скратенія.

Ерзерумъ, 26 Октомвріи 1877.

Русси-тѣ сж на врата-та на Ерзерумъ, и работа-та е твърдѣ серіозна.

Въ петѣкъ, 21 Окт., 1000 волници сѣ испратихъ въ Гюджинъ-Богазъ, и Турци-тѣ

произведохъ едно наводненіе, като напра-вихъ Ефратъ да прѣлѣе брѣгове-тѣ си. Една Казашка чета сѣ появи не далечъ отъ Гюджинъ-Богазъ, и шесть горскы топове сѣ испратихъ отъ Турцы-тѣ къмъ Деве-буюну.

Въ сжбботѣ, 22 Октом., нѣкои сжгле-датели извѣстихъ на Мухтаръ пашж че Русси-тѣ имали намѣреніе да го напад-нѣтъ, но день-тѣ прѣмнжж и това излѣзе-лъжа.

Въ недѣлж, 23 Октом., около 12 часѣ-тѣ сутринъ-тѣ, Русси-тѣ испратихъ три-десетъ топа отъ Куруджикъ къмъ Турско-то срѣдоточіе на Деве-буюну, и въ сжщо-то врѣме сѣ зачу тропотѣ-тѣ на двѣ отдѣ-ленія пѣшаны, отъ които едно-то сѣ от-прави къмъ долину-тѣ на Олгы, а друго-то замнжж на лѣво като изви около пла-нинскы-тѣ върхове на сѣверъ отъ Ерзе-румъ. По 2 часѣ-тѣ, двѣ-тѣ отдѣленія на-паднѣхъ отъ десно и отъ лѣво двѣ-тѣ крайнины на Турско-то положеніе. Русси-тѣ почнѣхъ да нападѣтъ яростно, но пакъ тѣ сѣ отблѣсвахъ. Битка-та трая часѣ-тѣ до 9, и тогава Русси-тѣ сѣ тѣмехъ като да отстѣпатъ, ако топове-тѣ нѣж и да гър-мехъ непрѣстанно срѣцо Мухтаръ пашо-во-то положеніе. Около 9 и половинж часть-тѣ едно силно Руско отдѣленіе сѣ отдѣли отъ главнж-тѣ войскж и напад-нѣ на срѣдоточіе-то, и по единадесетъ и половины часѣ-тѣ то сподучи да прѣземе първы-тѣ лини.

Мухтаръ паша, отъ главнж-тѣ щабѣ, като видѣ критическо-то положеніе на ра-боты-тѣ, излѣзе на чело на три баталіона и спуснѣ сѣ на помощь на срѣдоточіе-то си. Между това, началникъ-тѣ на срѣдо-точнж-тѣ войскж, Рифаатъ паша, сѣ нарани въ бедро-то и сѣ замѣсти отъ Акыѣфъ на-шж; обаче и той веднага сѣ нарани, и Турскы-тѣ войници бѣхъ оббръжли на бѣгъ когато Мухтаръ паша пристигнѣ и сѣ помжчи да сѣедини разстроены-тѣ войскы, които не щехъ ни да го чуѣхъ. При всич-ко това, обаче, Мухтаръ паша трѣгнѣ ю-нашки на напѣдѣ сѣ три-тѣ си баталіона, а непріятель-тѣ като че сѣ почуди на не-говжж-тѣ дързость та поотстѣпнѣ. Но Мух-таръ пашовы-тѣ усилии бѣхъ безплодны. Случи сѣ та единъ крушумъ прѣснж че-репѣ-тѣ на Турскж-тѣ чиновникъ който управляваше три-тѣ баталіона, и това като че обезсѣрчи Турскы-тѣ войници, защото тѣ изведнѣжъ оббръхъхъ гѣрбове-тѣ си къмъ Русси-тѣ и ударихъ на бѣгъ. Мухтаръ паша, разядосанъ за загубж-тѣ на едно такова положеніе като Деве-буюну, хвърли сѣ отчаянъ въ непріятельскы-тѣ редове за да търси смърть-тѣ си, но нѣкои отъ по-горни-тѣ му чиновницы послѣдвахъ при-мѣръ-тѣ му и като сѣ испуснѣхъ по него сполучихъ да го извлѣкжтъ живѣ. Между това врѣме едно ново нещастіе го сполѣтъ, защото, до като той сѣ губеше въ непріятельскы-тѣ редове, лѣво-то му крыло вече сѣ разби и десно-то клинжъ назадъ. Вѣрѣлъ тѣзи нещастія Мухтаръ па-ша даде заповѣдъ на свои-тѣ си, които още поддържахъ борбж-тѣ, да сѣ теглятъ къмъ Ерзерумъ. Русси-тѣ погонихъ до нѣ-кѣдѣ бѣжанцы-тѣ, и Турци-тѣ изгубихъ най-малко 3,000 убиты и 800 плѣнницы. Шестнадесетъ топа си останѣхъ непожат-нѣ въ срѣдоточно-то положеніе, което вече бѣше прѣзето отъ непріятель-тѣ. Фейзи паша (Колманъ) сѣ нарани лежычко въ ramo-то.

Когато Мухтаръ паша още сѣ опыташе да сѣедини войскы-тѣ си, едно ужасно по-зорище сѣ прѣдставяше прѣдъ врата-та на Ерзерумъ. Една стража, сѣ топове и баіо-неты, не оставяше бѣжанцы-тѣ да навлѣ-жѣтъ силномъ прѣзъ врата-та на градъ-тѣ. Внезапно единъ капитаннж достигнѣ сѣ запѣнненъ-тѣ си конъ и извика къмъ стра-жж-тѣ : «*Мюширинъ-тѣ* (Ахмедъ Мухтаръ паша) ви заповѣдва, отворѣте врата-та.» «Ажешъ» извика отдиръ му единъ запѣн-нѣтъ яверникъ, който испраздни револьверъ-тѣ си и свали капитаннж-тѣ на мѣсто-то му. Тогава, като истегли сабѣж-тѣ си, не-устрашимый-тѣ яверникъ сѣ развѣртѣ между бѣжанцы-тѣ, като имъ выкаше «Вѣрѣте сѣ та бѣйте Москвиты-тѣ.» Най-малко дванаде-сетъ души паднѣхъ подъ удары-тѣ му, а стража-та, оплашена отъ ужасно-то зрѣ-лище, отвори врата-та на бѣжанцы-тѣ по 4 часѣ-тѣ прѣзъ ноцѣ-тѣ, и слѣдъ единъ часъ всѣкой сѣ намѣрваше извѣтрѣ стѣны-тѣ на градъ-тѣ.

